

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 21.1.44. Läsä
puheenjohtaja prof. V A Heiskanen,
kouluneuvos Kallio (puhelimitse), toht.
Pesonen ja toht. Järnefelt (puhelimitse)
sekä allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Yhdistysrekisterin tehtyä kolme huomautusta Ursan uusia sääntöjä vastaan johtokunta päätti yksimielisesti vuosikokoukselta 28.10.43. saamansa valtuutuksen nojalla

a) lisätä 5 §:n loppuun lauseen

”Hallituksen varajäsen astuu hallitukseen vakinaisen jäsenen erottua siitä.”

b) muuttaa 9 § muotoon

”Yhdistys on oikeutettu kantamaan maksua järjestämistään kokous- ja esitelmätilaisuuksista, tähtitieteellisuonteisista elokuvanäytöksistä, tähtinäytännöistä ja muista niihin verrattavista tilaisuuksista.

Yhdistys voi kartuttaa omaisuuttaan julkaisutoiminnalla sekä välittämällä kaukoputkia ja muita havaintovälineitä jäsenilleen ja muille tähtitieteen harrastajille.

Yhdistys on oikeutettu vastaanottamaan testamentti- ynnä muita lahjoituksia.”

Edelleen korjattiin 2 §:ään tullut konekirjoitusvirhe, josta yhdistysrekisteri oli huomauttanut

2 §

Hyväksyttiin Ursan vakinaiseksi jäseneksi valokuvausteknikko K. Ilm. Kotkavuori.

Pöytäkirjan vakuudeksi
Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan johtokunnan
kokouksessa 21.2.44. Läsä
puheenjohtaja, prof. V. A. Heiskanen
toht. Pesonen ja allekirjoittanut sihteeri.
Kokous pidettiin Metsätalossa.

1 §

Sihteeri ilmoitti, että Ursan sääntöjen muutos on nyt hyväksytty oikeusministeriössä. Sihteerin ehdotuksesta sääntöjä päätettiin painattaa 500 kpl:n painos.

2 §

Uusiksi vakinaisiksi jäseniksi hyväksyttiin
maist. Karl Nickul pääosastosta
kanttori Toivo Kiuru yl maas. osastosta
lehtori Anna Hyvärinen Mikkelin paik. os:sta.

3 §

Ursan kirjastoon ilmoitettiin saapuneiksi Toht. G. Järnefeltin artikkeli tähtien liikkeistä (eripainos Valvoja-Ajasta) ja Meriv. E:n julkaisu Auringon ja kuun nousu- ja laskuajat v. 1944, jonka on laskenut toht. Jaakko Tuominen.

4 §

Sihteeri ilmoitti tarkastaja Kotkanpäältä tulleen 2 tai 3 lähetystä Einsteinin teorian selitystä ja kirjeen, johon sihteeri oli vastannut. Tätä enempiin toimenpiteisiin ei katsottu olevan syytä ryhtyä.

5 §

Ilmoitettiin tanskalaisen Astronomisk Föreningin kutsun yhdistyksen vuosikokoukseen saapuneen. Ei aiheuta toimenpiteitä

6 §

Kuopiossa järjestetyistä elokuvanäytännöistä on saatu tilitys. Koululaisnäytännöt tuottivat 1400:–, yleisönäytäntö 2574:– netto, joten

Vain yksityiskäyttöön
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

puhdas tulo oli 3974:–. Kiitokseksi maist. Lahdelle lähetettiin kirje ja Ursan julkaisu II.

Mikkelistä ei vielä ole tullut titilystä.

Helsingin suunniteltu näytäntö päätettiin peruuttaa.

7 §

Mikäli pommitusuhka pääkaupungissa loppuu tai oleellisesti vähenee päätettiin järjestää maaliskuu-huhtikuun vaihteessa Ursan tähtinäytäntöviikko.

Nykyoloissa päätettiin ottaa refraktorin linssit suojaan ja irroittaa putki säilytyslaatikossaan säilytettäväksi.

Ursan kirjaston tärkein osa viedään säilytettäväksi kellariin tai lainaillaan jäsenille. Sitä varten hankittava laatikko.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan hallituksen
[Puht.kirj. huomio: ylivedettynä
”johtokunnan”] kokouksessa 22.12.44.
Läsnä hallitus kokonaisuudessaan.

1 §.

Todettiin, että olosuhteitten vuoksi, pääasiassa sen takia, että sekä puheenjohtaja että sihteeri ovat joutuneet työskentelemään Porkkalan rajakomiteassa, ei Ursan vuosikokousta ole pidetty määräaikana. Katsottiin lähimmäksi mahdolliseksi määröpäiväksi 10.1.45. jolloin vuosikokous pidetään.

Vuosikokousasioiden lisäksi päätettiin kokouksen ohjelmaan hankkia kaksi esitelmää. Toiseksi esitelmöitsijäksi lupautui tohtori Järnefelt aiheenaan tähtien kirjo-opillinen etäisyydenmääräys. Toisen esitelmän hankkiminen jäi sihteerin huoleksi.

2 §

Sihteeri luki laatimansa ehdotuksen Ursan vuosikertomukseksi toimintavuodelta 1943–1944. Kertomus hyväksyttiin sellaisenaan.

3 §

Varainhoitaja luki laatimansa varainhoitokertomuksen toimintavuodelta 1943–1944. Kertomus hyväksyttiin sellaisenaan.

4 §

Uusien sääntöjen määräysten mukaan vuosikokouksen on vahvistettava alkavan toimintavuoden jäsenmaksujen suuruus. Päätettiin ehdottaa vuosikokoukselle, että vuosimaksu vahvistettaisiin 40:–:ksi jolloin vakinaisen jäsenen jäsenmaksu tulee olemaan 600:–.

5 §

Ursan uusiksi vuosijäseniksi hyväksyttiin

pääosastoon

Koulul. Jarmo Parviainen, Dagmarink. 12 A.

yl. maaseutuosastoon

Koulul. Ari-Matti Immonen, Kaurila

Vain yksityiskäyttöön
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

- || - Arvo Vuojolainen, Lahti Hennala, rak. 1. as. 11.
 - || - Jaakko Väisänen, || || , || 3. as 1.
- Herra Jyrki Juuti, Kontiolahti as. Varuskunta.
Koulul. Jorma Riihimaa, Munakka
- || - Esko Anttolainen, Lahti (Lehmo) Kärpänen Rajalan talo.

6 §

Uudeksi vakinaiseksi jäseneksi pääosastoon hyväksyttiin insinööri Heikki Tuori.

7 §

Seuraavat vuosijäsenet siirrettiin omasta pyynnöstään ja heidän maksettuaan vakinaisen jäsenen jäsenmaksu Ursan vakinaisiksi jäseniksi pääosastoon:

Herra Harry Ekström,
valokuvaaja Olavi Häkkinen,
maisteri Tauno Honkasalo,
tohtori Risto Jurva,
tohtori Gustaf Järnefelt,
professori Pekka Kokkonen,
tohtori Aarno Niini,
tohtori Risto Niini,
professori Erik Palmén,
tohtori Veikko Valkama,
professori Vilho Väisälä
professori Heikki Väyrynen

yl. maaseutuosastoon:

professori E. J. Nyström.

8 §

Luetteloista poistetaan kuolleina seuraavat
pääosaston vak. jäsen professori Rolf Witting
pääosaston vuosijäsenet prof. Ragnar Furuhjelm
ja talousneuvos J. K. Tuominen.

9 §

Sihteeri ilmoitti kirjaston asioista sueraavaa:

Kirjastoon saapunut

Henseling: Sternbüchlein 1944

Caspar, Max: Kopernikus und Kepler

Kirjakauppojen ilmoitusten mukaan ei ole loppuunmyymisen vuoksi saatu hankituksi

(25.5.44) Niklitschek Sternwarte für jederman

(29.7.44) Bavink: Ergebnisse und Probleme der Naturwissenschaften

(10.6.44). Heckman: Theorien der Kosmologie

10 §

Sihteerin ehdotuksesta päätettiin tilata yhdistykselle kirja

H. Vogt: Aufbau und Entwicklung der Sterne (Akademische Verlagsgesellschaft, Leipzig 1943 183 s.)

(suositus NAT ⁶⁹/1944.)

11 §

Osittain pommitusten aiheuttamana, osittain it. joukkojen käytöstä johtuen Ursan torni Kaivopuistossa on vaurioitunut.

Tornin kupu on irronnut jossain määrin kehyksestään, lisäksi siinä on runsaasti sirpaleiden reikiä ja eräs repeämä ja lopuksi kupu on osittain ruostunut.

Ulko-ovi on kokonaan pois paikoiltaan ja saranat ja oven kehys ovat vaurioituneet.

Tornin rappaus on lohkeillut.

Vielä tornista on hävinnyt pöytä ja sähkölamppu, ja tornin alakertaan on jätetty tarpeetonta rojua.

Jätettiin sihteerin tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin tornin kunnostamiseksi. Ensi sijassa on käännyttävä asianomaisten it. joukkojen puoleen.

12 §

Tähtitieteen harrastuksen leviämistä osoittaa muun muassa ne monilukuiset kyselyt kaukoputkien osto- ja rakentamismahdollisuuksista, joita Ursalle tehdään yhtämittaa. Kun valitettavasti koko sodan ajan on

täytynyt vastata näihin tiedusteluihin pelkästään kielteisesti, on tämä ollut osaltaan varsin vahingollista tähtitieteen harrastukselle. Sihteerin ehdotuksesta päätettiin tiedustella prof. Yrjö Väisälältä, joko nyt, sotakiireitten mentyä ohi voitaisiin saada häneltä muutamia sarjoja harrastelijakiikareihin sopivia linssisarjoja. Ursa ostaisi tällaisen linssisarjan varastoonsa ja välittäisi sitten harrastelijoille.

13 §

Puheenjohtajan ehdotuksesta tohtorien Järnefeltin ja Kallion kannattaessa ehdotusta hallitus päätti korottaa sihteerin palkkion vuoden 1945 alusta 4200 markaksi vuodessa (Johtok. ptk 12.11.43 § 14.)

Pöytäkirjan vakuudeksi

V. A. Heiskanen

puheenjohtaja.

Pentti Kalaja

sihteeri.

Pöytäkirja Ursan hallituksen
kokouksessa 10.1.45. Metsätalossä.
Läsnä Prof V. A Heiskanen, tohtorit
Uuno Pesonen ja Gustaf Järnefelt ja
allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Jäsenluetteloista poistettiin kuolleet, maisteri E A Eskelinen ja rovasti
Levander.

2 §

Pääosaston vuosijäsenet professori Stenij ja tarkastaja Rahola
hyväksyttiin vakinaisiksi jäseniksi.

3 §

Aikanaan pääosastostamme Turun Ursaan siirtynyt vakinainen jäsen toht.
E. Sucksdorff on asettunut asumaan Helsinkiin ja merkitään jälleen
yhdistyksemme jäsenluetteloon

4 §

Uusiksi vuosijäseniksi pääosastoon hyväksyttiin:

Kapteeni Kalle Marjomaa

Koululainen Pentti Marjomaa

Ylioppilas Veikko Nevanlinna

Opiskelija Erkki Kataja

Koululainen Christian Sucksdorff ja

Insinööri Martti Kyrölä

ja yl. ms. osastoon Herra Aatto Sirén, Orimattila, Karkkula

5 §

Yl. ms osaston vuosijäsenet

pankinjohtaja Väinö Väisälä

ylioppilas Martti Pajari ja

opiskelija Sigurd Nylund

siirrettiin pääosastoon.

6 §

Päätettiin ehdottaa vuosikokoukselle tohtori Hirvosen valitsemista yhdistyksen hallitukseen eroavan toht Pesosen tilalle Tohtori Hirvosen tilalle varatilintarkastajaksi päätettiin ehdottaa maist. Tauno Honkasalaa.

7 §

Päätettiin, että tästä lähtien kokousten esitelmöitsijöille tarjotaan illallinen.

8 §

Sihteeri ilmoitti liittäneensä Ursan kirjastoon eripainosvihkosen kirjoittamastaan auringon- ja kuun pimennyksiä käsittelevästä kirjoitelmastaan, joka oli julkaistu Kansanvalistusseuran kalenterissa v. 1945.

Sihteeri oli saanut sidotettavat Ursan kirjat Tilgmannin kirjapainossa sidottaviksi.

9 §

Sihteeri oli It. R 1:n edustajan kanssa tarkastanut Ursan tornia. Tornin korjauksesta on tehtävä esitys It. R 1:lle.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan hallituksen kokouksessa 29.1.45. Geodeettisessa laitoksessa Läsna puheenjohtaja, prof. V. A. Heiskanen, kouluneuvos Kallio, tohtori Hirvonen ja allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Ursan varainhoitajaksi valittiin yksimielisesti tohtori. R. A. Hirvonen

2 §

Sihteeri selosti kaukoputkitilausasian nykyistä vaihetta. Asiasta on lähetetty kiertokirje niille jäsenille, jotka ovat ilmottaneet olevansa asiasta kiinnostuneita.

3 §

Sihteeri luki kanttori Kiurulta saapuneen kirjeen ja pöytäkirjan Ylä Vuoksen paikallisosaston perustamisesta. Hallitus päätti avata molemmille paikallisosastoille tilit joille merkitään puolet paikallisosastojen tuottamista tuloista ja joiden varoja käytetään vain a..o. osaston hyväksi. Toinen puoli jää Ursan yleiseen rahastoon osaston tuottamien juoksevien kulujen peitoksi.

Kanttori Kiurulle päätettiin lähettää kirje, jossa hallitus toivottaa onnea uudelle paikallisosastolle ja kiittää kanttori Kiurua ansiokkaasta toiminnasta tähtitieteen harrastuksen levittämisessä.

4 §

It. R 1:lle lähetettyyn korvausvaatimukseen Ursan tornin kunnostamisesta saadaan vastaus vasta huomenna. Tornin katon, ukkosenjohdattimen ja oven korjaamisesta oli Salon Takomo antanut tarjouksen, mutta toinen liike Peltisepänliike Eerola, jolta myös oli pyydetty tarjousta ei ollut sitä antanut. Päätettiin pyytää uusi tarjous Nymanin konepajalta ja valita sitten halvempi ja teettää työt sillä.

5 §

Sihteerin ehdotuksesta yritetään ”Luomakunnan ihmeiden” esitystä. Hallitus päätti maksaa esittelijälle 200:– korvauksen esityskerralta.

6 §

Merkittiin pöytäkirjaan toht. Sucksdorffin tekemä lahjoitus kirjastoon: Sucksdorff: Turun vanhan akatemian tähtitieteellinen tutkimus ja tähtitorni.

7 §

Sihteeri valtuutettiin tilaamaan Ursalle eräitä suositeltuja saksan ja ruotsinkielisiä tähtitieteellisiä kirjasia.

8 §

Päätettiin monistuttaa uudelleen kaikille jäsenille jaettavaksi kirjastoluettelo ajan tasalle korjattuna.

9 §

Rahastonhoitaja oli painattanut uusia vuosijäsenmaksulomakkeita 1000 kpl. Toimenpide hyväksyttiin

10 §

Uusiksi vuosijäseniksi pääosastoon hyväksyttiin lakit. toht. Sigurd von Numers ja fil. toht. Urpo Kuuskoski.

Pöytäkirjan vakuudeksi
Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan hallituksen
kokouksessa 5.3.45 Metsätalossa. Läsna
puheenjohtaja prof V. A. Heiskanen
professori Järnefelt, tohtori Hirvonen ja
allekirjoittanut sihteeri.

1 §

Sihteeri selosti tornin korjaustyön edistymistä. Salon Takomo on korjannut täysin oven ja katon. Urakkaan kuuluu vielä katon tervaus, ukkosenjohdattimen kunnostus ja oven mönjäys ja maalaus. Lisäksi Salon takomo on korjannut lattialuukut ja alustavasti siivonnut.

Peltiseppien työn aikana. aikaisemman oven kuparipelti oli kadonnut tornista. Päätettiin veloittaa Salon takomoa siitä mk 300:lla.

Sähkötyöt on teetettävä ensi tilassa, sekä hankittava pöytä ja pöytälamppu.

Tällöin kaukoputkien kiinnittämisen jälkeen torni onkin näyttämiskunnossa.

Myöhemmin on teetettävä perusteellinen siivous ja ympäristön puhdistus sekä sitä ennen rapattava torni.

2 §

Sihteeri selosti toimenpiteitään kaukoputkihankinta-asioissa, sekä ehdotti, että Ursalle ostettaisiin muutamia kaukoputkia. Asiaa harkittuaan hallitus päätti hyväksyä kaukoputkien hankkimisen ja jätti tilattavien kaukoputkien lukumäärän päättämisen varainhoitajan ja sihteerin huoleksi.

3 §

Ylävuoksen paikallisosastoon oli ilmottautunut 16 vuosijäsentä. Heidät hyväksyttiin Ursan jäseniksi. Yhteiskoululainen Erkki Suhonen on tässä mukana jo. [Puht.kirj. huomio: viimeinen virke lisätty lyijykynällä.]

4 §

Sihteeri ilmoitti, ettei filminäytäntöasiasta ole vielä tullut ratkaisua. Elokuvan saksalaisen alkuperän takia asia menee maan hallituksen kautta valvontakomissioon yhdessä muiden opetusfilmien esityslupa-anomuksen kanssa.

5 §

Jäsenasioista merkittiin pöytäkirjaan seuraavaa
Opettaja Lenno Lehmusvuori ja
radioasentaja Heikki Hintikka, jotka
ovat useamman vuoden olleet kadoksissa (siirtoväkeä) ovat nyt löytyneet.
Päätettiin kanta heiltä tämän, mutta ei edellisten vuosien jäsenmaksua.

Rouva Katri Sola pääosaston vuosijäsenistä hyväksyttiin vakinaiseksi jäseneksi.

Ins. V. V. Kolho ja
Radioasentaja Heikki Hintikka muutetaan maaseutuosastosta
pääosastoon.

Hyväksyttiin seuraavat uudet jäsenet:

pääosastoon

Neiti Aune Pitkänen

Neiti Ritva Lehto

Ylioppilas Martti Kaipainen ja .

Kartanpiirtäjä Jaakko Hartikka

Koululainen Olavi Tamminen [Puht.kirj. huomio: viimeinen nimi lisätty eri
kynällä.]

yleiseen maaseutuosastoon

Opiskelija Veikko Salmenhaara, Haminasta,

Herra Onni Heinonen, Kotkasta,

Kunnankirjuri Toivo Mehtola, Pattijoelta,

Koululainen Jukka Virta, Tampereelta,

Herra Juhani Ristaniemi, Haapamäeltä ja

Koululainen Ossi Kallio, Haapamäeltä.

Päätettiin, että nyt liittyviltä jäseniltä ei kanneta enää vuoden 1944–45
jäsenmaksua, lukuunottamatta niitä 15 YläVuoksen paik. os:n jäsentä, jotka
ovat jo maksaneet aiemmin.

6 §

Akateemisen kirjakaupan ilmoituksen mukaan ei nyt voida saada sihteerin
tiedustelemlia saksankielisiä kirjoja, eikä myöskään sarjojen ”Vad vi veta” ja
”Vi och vår värld” kirjoja. Sensijaan ”Verdandis småskrifter” -sarjaan
kuuluvia kirjoja voi saada.

Päätettiin tilata viimemainittuun sarjaan kuuluvat tähtitieteelliset kirjaset,
joita Ursalla ei vielä ole.

7 §

Päätettiin pitää yleinen kokous huhtikuussa. Esitelmöitsijöiksi ajateltiin toht. Tuomista ja professori Rapolaa

8 §

Päätettiin, että tornin korjauksen aiheuttamat ylimääräiset menot koetetaan saada peitetyksi anomalla valtionavustusta ylimääräisesti niiden peitoksi. Asia jätettiin varainhoitajan huoleksi.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja.
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan hallituksen
kokouksessa 11.4.45. hotelli
Seurahuoneessa. Läsnä kaikki
johtokunnan jäsenet. Puhetta johti
puheenjohtaja, prof. V. A. Heiskanen

1 §

Uusiksi jäseniksi yl. ms. osastoon hyväksyttiin
Herra Ola U Selin, Tampere, Härmälän p.t. Rukkamäki
ja Maanvilvelija Eeti Hänninen, Lannevesi
Tampereelle muuttanut maist. Kyrölä siirrettiin pääosastosta yl. ms
osastoon.

2 §

Mat. ja fys. opettajain Liiton kutsu 10-v. juhlaansa, joka oli saapunut
sihteerin matkalla ollessa, jonka syyn takia Ursa ei voinut olla edustettuna
mainitussa juhlassa, liitettiin ad. acta.

3 §

Koska filminäytännön järjestäminen on filmin näyttämiskiellon johdosta
osoittautunut mahdottomaksi, lykättiin asia syksyyn, jolloin yritetään
uudelleen.

4 §

Kouluneuvos Kallio on lahjoittanut yhdistykselle seuraavat vanhat kirjat
Sturm, Chr. Betrachtelser öfver naturen, painettu 1799;
Bastholm, Chr. Philosophie för olärde, || 1795;
Kjellin, Elementar lärobok i astronomien, || 1822 ja
Bode–Bremiker, Anleitung zur Kenntnis des
gestinten Himmels, || 1844.
Päätettiin merkitä pöytäkirjaan suuret kiitokset kouluneuvos Kalliolle.

5 §

Ostamalla on Ursan kirjastoon saatu sarjaan Verdandis Småkrifter
kuuluvat kirjaset
Nr 18 Bergman: Giordano Bruno
80 Nordenmark: Om stjärnornas natur

Vain yksityiskäyttöön
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

259 Högbom: Om meteoror och meteoriter
359 Lönnqvist: Jordens skapelse och undergång
360 Lönnqvist: Solens öde.
Vielä on ostettu kirja
Grönstrand: The total solar Eclipse 1945.

6 §

Päätettiin anoa vakinaista valtionapua koroitettavaksi 12 000 markkaan.

Pöytäkirjan vakuudeksi Pentti Kalaja
sihteeri.

1945–1946

Pöytäkirja Ursan hallituksen
kokouksessa 16.10.45.

Maanmittaushallituksessa

Läsnä puheenjohtaja, prof. V. A.
Heiskanen, prof. Järnefelt, kouluneuvos
Kallio, toht. Hirvonen ja allekirjoittanut
sihteeri.

1 §

Seuraavat uudet jäsenet hyväksyttiin Ursaan liittymispäivämäärällä
31.8.45.

Koululainen Silvo Sohka, Kuopio, J. R. 2.

Herra Erik Rissanen, Hki, Ilmarink. 4 A 9

Herra Urho Frost, Hki, Runebergink. 8 E 41

Ins. Henrik Nystén, Lauttasaari, Otavantie 9–11. A. K.

Ins. G. Sallavuori, Hki, Topeliuksenk. 13. B. 13.

Ensiksimainittu merkitään yl. maaseutuosastoon ja muut pääosastoon, kaikki
vuosijäsenkiksi.

2 §

Seuraavat siirrot merkittiin jäsenluetteloon

Ylioppilas Martti Kaipiainen pääosastosta yl. ms. osastoon

Herra Erkki Raita pääosastosta yl. ms. osastoon

Neiti Aune Pitkänen pääosastosta Ylä-Vuoksen paik.os:oon

3 §

Rahastonhoitajan ilmoituksen perusteella poistettiin seuraavat jäsenet
jäsenluettelosta heidän joko ilmoitettua eroavansa tai jätettyä jäsenmaksunsa
maksamatta

Johtaja Knut Laukka pääosastosta

Herra Tauno Nurmi pääosastosta

Prokuristi Erkki Pulkkinen pääosastosta

Lyseolainen Olavi Simola yl. ms. osastosta.

4 §

Kesän aikana oli sihteeri ostanut Ursalle julkaisun: Leiri: Die Entstehung der Sonnenflecken, deren Einfluss auf die Erdtemperatur und die Sonnenkorona. Über die Wettervoraussage auf lange Sicht.

Tohtori Sucksdorff lähetti Ursalle seuraavat eripainokset:

E. Sucksdorff: Auringon vaikutuksesta maan magneettisiin ilmiöihin Sodankylän tulosten valossa.

J. Keränen: Katsaus Sodankylän observatorion toimintaan vuosina 1914–1943.

Sihteeri on lähettänyt kiitoskirjeen näistä toht. Sucksdorffille.

5 §

Päätettiin pitää vuosikokous perjantaina 26.10. Metsätalossa, tai ellei silloin sovi, sitten 2.10. Ohjelmaksi päätettiin pyytää prof. Bonsdorffilta lupaa saada esittää Geodeettisen laitoksen auringonpimennysfilmit ja joht. Orkolta lupaa saada näyttää Suomi Filmin auringonpimennyselokuvat. Sihteeri esitelmöi samalla auringonpimennystutkimuksista, esitellen elokuvat.

Lisäksi kokoukseen tulee vuosikokouksen käsiteltävät asiat sääntöjen mukaan.

6 §

Sihteeri esitti laatimansa vuosikertomuksen. Se hyväksyttiin sellaisenaan.

7 §

Taloudenhoitaja esitti laatimansa talouden kertomuksen. Se hyväksyttiin sellaisenaan.

8 §

Päätettiin ehdottaa vuosikokoukselle jäsenmaksujen pysyttämistä ennallaan, mk 40:– ja 600:– na.

9 §

Päätettiin, että yritetään saada järjestetyksi ”Luomakunnan ihmeitten” esitys syksyllä. Elokuvan lainaamisesta päätettiin tästä edes veloittaa 200:– esityskerralta.

10 §

Puheenjohtajan ehdotuksesta sihteerin palkkio päätettiin korottaa 6000:– :ksi vuodessa. Toht. Hirvosen ehdotuksesta korotettu palkkio päätettiin maksaa taannehtivasti jo 1.6.45. lukien.

Pöytäkirjan vakuudeksi

V. A. Heiskanen
Puheenjohtaja

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan hallituksen
kokouksessa hot. Espilässä 16.11.45.
Läsnä puheenjohtaja prof. Heiskanen,
toht. Hirvonen ja allekirjoittanut
sihteeri.

1 §

Merkittiin jäsenluetteloon seuraavat uudet jäsenet:
Koululainen Johan Järnefelt, Tähtitieteellinen observatorio
Tohtori Veikko Erola, Dagmarinkatu 9 B 13
Neiti Anne Marie Palmén, Korkeavuorenk. 1.
Optikko Gunnar Sundman, Unionink. 7. B. 16.
Rouva Naema Saarnenheimo, Aurorank. 15 B 22
Maisteri H. Sternberg, Runebergink. 40 A 13.
Opettaja L Wallen, Mannerheimintie 25 A 28
Koululainen Markku Pesonen, Runebergink. 56 B 18
Dipl. insinööri Jorma Laurikainen, Lönnrotink. 35 B 40
Kaikki pääosastoon, sekä
Koululainen Kirsti Linnansaari, Viitasaari, Myllymäki
yl. ms. osastoon.

2 §

Omasta pyynnöstään merkitään eronneeksi
Koululainen Juhani Ristaniemi, Haapamäki.

3 §

Vuosijäsenet Chr. Sucksdorff ja Ädhäm Kanykoff pääosastosta siirrettiin
omasta pyynnöstään vakinaisiksi jäseniksi

4 §

Omasta pyynnöstään siirrettiin herra Martti Kaipainen yl. ms. osastosta
pääosastoon ja Neiti Aune Pitkänen Ylä-Vuoksen paik. os:sta pääosastoon.

5 §

Professori Yrjö Väisälän aloitteesta oli aikanaan päätetty, että Turun
Ursan muodostuessa ne Ursan jäsenet, jotka halusivat siirtyä Turun Ursaan
voivat ilman uusia maksuja siirtyä Turun Ursan samaan jäsenluokkaan.

Vain yksityiskäyttöön
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

Edelleen oli päätetty että Ursan jäsenen muuttaessa asuinpaikkaa hän voi jälleen ilman maksuja siirtyä haluamaansa Ursa-yhdistykseen.

Professori Yrjö Väisälän ehdotettua nyt että tämä käytäntö lopetettaisiin Ursan hallitus päätti puolestaan hyväksyä ehdotuksen, jota prof. Väisälä oli nimenomaan perustellut juriidisilla syillä. Edelleen Ursan Hallitus päätti, että ne Turun Ursan vakinaiset jäsenet, jotka aikanaan ovat kirjoittautuneet Ursan vakinaisiksi jäseniksi ja maksaneet jäsenmaksunsa Ursalle merkitään takaisin Ursan luetteloon mikäli itse tekevät siitä ilmoituksen. Mitään määräaikaakaan tähän ei pantu.

6 §

Suostuttiin toht. Urpo Kuuskosken pyyntöön saada lainata Ursan pieni kaukoputki Tyttönormaalilyseolle tammi- ja helmikuun 1946 ajaksi

7 §

Valittiin alkaneeksi toimintavuodeksi varainhoitajaksi toht. R. A. Hirvonen ja kirjastonhoitajaksi sihteeri.

8 §

Sihteeri ilmoitti, että Vasiutynskin kirjoittama tähtitieteellisiä esitelmiä käsittävä kirja on tilattu Ursalle. Johtokunta hyväksyi toimenpiteen.

9 §

Sihteeri esitti tarkastaja Kotkanpään lähettämän Einsteinin teorian arvostelua koskevaa kiertokirjettä. Puheenjohtajan ehdotuksesta hallitus päätti, että tarkastaja Kotkanpäälle kirjoitetaan, ettei Ursa voi suostua levittämään hänen kirjoitelmiaan asiasta.

10 §

Päätettiin pitää 10.12.45 yleinen kokous aiheena Mikrokosmos ja Makrokosmos ja esitelminä atomiopin alalta prof. Laurilan tai jonkun muun fyysikon esitelmä ja toiseksi prof. Heiskasen esitelmä maailmankaikkeudesta.

Pöytäkirja Ursan hallituksen
kokouksessa hot. Seurahuoneessa
10.12.45. Läsna puheenjohtaja, prof. V.
A. Heiskanen, prof. Gustav Järnefelt,
toht. R A Hirvonen, ja allekirjoittanut
sihteeri

1 §

Hyväksyttiin vakinaiseksi jäseneksi insinööri Alf Cederquist ja vuosijäseneksi koululainen Pentti Stenbäck, Väinölänk. 34. C.

2 §

Päätettiin lehtori Kurt Envaldin kirjelmän johdosta osoittaa meteoritiedoitukset prof. Eskolalle

3 §

Päätettiin peruuttaa hintojen nousun vuoksi aikaisempi, epävarma, tilaus, ja tilata prof. Yrjö Väisälältä yksi 60/800 putki ja yksi 80/1000 putki.

Pöytäkirjan vakuudeksi
Pentti Kalaja
Ursan sihteeri.

Pöytäkirja Ursan hallituksen
kokouksessa Gl:ssa 17.1.46. Läsna
hallitus kokonaisuudessaan.

1 §

Ursan jäseniksi merkittiin Ylä-Vuoksen paik. os:oon koululaiset Ahti Ruotsi, Erkki Mansikka, Pentti Hellsten, hrat O. Zitting ja Tapio Haikarinen. Vakinaisten jäsenten luetteloon Turun Ursan jäsen ent. Ursan vak. jäsen hallituksen päätöksen 16.11.45 § 5 perusteella rehtori E-R. Levanto. Vuosijäseniksi teinit Toini Tyrväinen ja Rauno Alanko.

Ylä-Vuoksen paikallisosaston nimiluettelosta poistettiin eronneina liikemies Joh. Haikarinen ja koulul. Yrjö Leivonen.

2 §.

Sihteeri ilmoitti, että meteoritiedoitukset Maaningan meteorista (Hall. ptk. 10.12.45 § 2) oli prof Eskolan kanssa neuvoteltua lähetetty prof Laitakarille Geologiseen toimikuntaan.

3 §

Sihteeri esitteli Ylä-Vuoksen paik. os:n vuosikertomuksen.

4 §

Sihteeri oli Ursalle ostanut 9 kpl postikorttikokoa olevia auringonpimennyksen kuvia. Hallitus päätti antaa niistä kappaleet hallituksen jäsenille ja tilintarkastajille, sekä kunniajäsenelle prof. Bosndorffille ja käyttää viimeisen postikorttina kirjeenvaihdossa.

Edelleen päätettiin tiedustella, valmistettaisiinko Turussa kuvia edelleen samaan hintaan, ja jos niin käy, tarjota ursalaisille tilattavaksi ensi kiertokirjeessa

5 §

Sihteeri ilmoitti suuren refraktorin objektiivin korjauttamisesta Turussa.

6 §

Hallitus hyväksyi toimenpiteet joilla Luonto-Liiton käytettäväksi oli luvattu Ursan tornia määrätyn ehdoin sekä luovutettu pieni kaukoputki Tyttönormaalilyseon käyttöön tammi- ja helmikuuksi.

Vain yksityiskäyttöön
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

7 §

Päätettiin pitää yleinen kokous helmikuussa. Toht. Hirvosen ehdotuksesta päätettiin ehdottaa prof. Kailalle että filosofinen yhdistys ja Ursa pitäisivät yhteisen kokouksen.

8 §

Päätettiin lähettää Hgin kaup. Kiinteistölautakunnalle kirjelmä, jossa pyydetään tähtitornimme maa-alueen vuokraa jatkettavaksi ajan 1.4.46–1.4.56 entisin ehdoin kuitenkin niin, että pääsymaksu olisi mahdollista koroittaa 20 markkaan.

9 §

Päätettiin ryhtyä toimenpiteisiin Ursan julkaisun III toimittamiseksi. Päätettiin, ettei hra Sirenin lähettämää kirjoitusta oteta siihen.

[Puht.kirj. huomio: ylivedettynä ”Helsingissä”]

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.

Pöytäkirja Ursan hallituksen
kokouksessa Metsätalossa 17.4.46. klo
18. Läsnä puheenjohtaja, prof.
Heiskanen, toht. Hirvonen ja
allekirjoittanut.

1 §

Jäsenluettelosta poistetaan tammikuussa 1946 kuollut tohtori V. J. Kallio

2 §

Vakinaiseksi jäseneksi merkitään pääosaston vuosijäsen maist. H. Sternberg.

Maisteri Erkki Kääriäinen oli herättänyt kysymyksen maisteri Nuortevan (U.S. :n Ollin) kutsumisesta Ursan vakinaiseksi jäseneksi hänen positiivisen suhtautumisensa vuoksi tähtitieteenharrastukseen. Ehdotukseen suhtauduttiin myötämielisesti, mutta puheenjohtajan ehdotuksesta asian ratkaisu päätettiin lykätä 25-v. juhlien yhteyteen.

3 §

Vuosijäseniksi merkittiin:

Teini Matti, Penttilä, Tehtaank. 7 B.

Pääosastoon: herra Yrjö R. Kuivila, 2. Linja 31 B 52

teini Jouni Koivisto, Merikatu 5.

Ylä-Vuoksen ms. os:oon: nti Edla Paajanen, Tainionkoski, Niskalampi
koulul. Helena Heino, Tainionkoski.

Yl. ms. os:oon: nti Mirjam Karhu, Tampere, Lavajärvi
herra Allan Ruotsala, Kannus, Väliviirre
ins. Helmer Wallenius, Kuopio.

4 §

Sihteeri kertoi kuulumisia Kuopiosta. Kuopion Luonnonystävien yhdistykseen on perustettu tähtitieteen harrastuspiiri. Yhdistyksellä on joka torstai kokous ja joka kuukauden viimeinen torstai on omistettu tähtitieteelle. Insinööri Wallenius on Ursalta saamansa materiaalin turvin pitänyt tällöin aina esitelmiä. Kaupungintalon tornissa on pidetty tähtinäytäntöjä herra Falkenbergin (Kuulan) ja Kuopion Luonnonystävien seuran putkia käyttäen. Pyytävät Ursasta esitelmöitsijää, jos vaan voisi järjestää.

Vain yksityiskäyttöön
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry

Samoin Ylävuoksen paik.-os:ssa on toiminta ollut melko runsasta. Myös sinne toivottaisiin Helsingistä esitelmäitsijää, mikäli mahdollista, kaukoputken kanssa.

5 §

Sihteeri ilmoitti yhdistykselle alkaneen saapua Yhdysvaltain lähetystön kautta ”Astronomy Newsletter” -tiedonantojen. Kiitos ensi lähetyksestä on lähetetty.

Ursalle on ostettu kirjat

”The Royal observatory, Greenwich”

Spencer Jones, Lontoo 1944

”Atomic Energy” Smyth, 1945.

Bokhallens Antikvariatet oli lähettänyt vanhan tähtit. kirjallisuutta koskevan luettelonsa. Siitä ei osteta mitään.

Vasiutynskin kirjaa, joka tilattiin marraskuussa 1945, ei saadakaan, koskei norjalaisille kirjoille myönnetä valuuttaa.

6 §

Auringon koronakuvista, joita tilattiin Ursan välityksellä myytäväksi 150 kpl on vielä parikymmentä jälellä.

Hyväksyttiin sihteerin toimenpide, että hra Kärkkäiselle ja nti Kenttiselle oli annettu yksi kuva kummallekin heidän Ursalle tekemiensä palvelusten johdosta ja yksi kuva oli liitetty Ursan valokuvien kokoelmaan.

Ursa maksaa nämä kolme kuvaa.

7 §

Hallituksen päätöksen 10.12.45. mukaan prof. Väisälältä oli tilattu 60/800 ja 80/1000 kaukoputket. Prof. Väisälä lähetti joulukuussa 45 aluksi yhden 40/500 putken. Se annettiin matematiikan opettajain Liitolle, joka lunasti sen. Nyt huhtikuussa prof. Väisälä lähetti 50/600 putken. Koska hinnat ovat taas nousseet paljon, päätettiin ottaa tämä tilatun 60/800 putken sijasta.

80/1000 putkeen päätettiin tilata yksinkertainen, luja, atsimutaalinen jalusta.

8 §

Kun on ilmennyt vaikeuksi sekä taloudellisella- että kirjapaino-alalla ja kun ensi syksynä ilmestyy luultavasti useita tähtitieteellisiä julkaisuja ja lisäksi aikaa on vain niukalti, päätettiin yksimielisesti lykätä Ursan julkaisun ”Tähtitiedettä harrastajille III” valmistaminen tuonemmaksi.

9 §

Päätettiin anoa Suomalaisen kirjallisuuden Edistämisrahastosta 40000:– ”Harrastajain kirjan” palkkioihin. Perustelut ilmenevät kirjelmästä.

10 §

Merkittiin pöytäkirjaan, että pommitusvahinkojen korvauksena on anotun 30000:– sijasta saatu 25 000:–. Tähän tyydytään.

Tieteellisen keskuslautakunnan ilmoituksen mukaan Opetusministerio on raha-arpajaisten voittovaroista antanut Ursalle lisä-avustusta v. 1946 1. neljänneksenä 2000:–. Tämä merkinnee lisäavustuksen kohoamista 8000 markkaan.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pentti Kalaja
sihteeri.